

supplere hinanden, derom kan der efter min Mening ialfsald ikke i Nærhundreder være Tale i Thyland. Det er altsaa ganske vist en Op- gave, hvortil, Enhver efter sin bedste Samvit- tighed maa bidrage sit Allerhøieste, at Banen faaer en ønskelig Retning, og man kan ikke her styde sig ind under Umuligheden af at faae et i saa Henseende fuldkommen uombispnteerligt Resultat, og endnu mindre kan man styde sig ind under Andres Autoritet. Jeg skal dog for mit Vedkommende for ikke at opholde det ærede Thing med en Gjenstand, som allerede har været saa udtømmende behandlet, at de forskellige Meninger og Grundene derfor maae antages at staae temmelig klart for Enhver, kun gjøre op- mærksom paa, at jo mere det er Tilfældet, at en Jernbane i Thyland ialfsald i lang Tid vil kræve Offre og ikke vil kunne forvente sig, desto vigtigere forekommer det mig at henvise den saavidt muligt til Egne, hvor den kan gjøre den størst mulige Nytte, og hvor den kan ventes at ville tilvelebringe det størst mulige Ud- bytte. Det forekommer mig nu at være en Sag, der ikke kan omdisfies, at det er der, hvor der er det størst mulige Antal af Varer og Personer at befordre. I denne dens Almindel- lighed troer jeg ikke let, at Nogen kan bestride denne Sætning, og det er dog soleklart, at denne Forbring fyldestgjøres af de Egne, hvor der er den frugtbareste Jordbund og altsaa det største Antal af Producter, navnlig af saadanne Pro- ducter, som egne sig til en almindelig Handels- omsætning, og hvor der er den største Mængde af Mennesker, og altsaa kan antages at ville komme den største Størrelse af Personer. Det er naturligtvis for Personer og Varer, at Jernbaner anlægges, og det er af Personer og Varer, at den skal bestaae. Det er med andre Ord for mig klart, at den maa, forsaavidt ikke uoverstigelige Terrainvanskeligheder skulle fordre enkelte Afvigelser, følge Kjøbstæderne, thi det er vel ganske vist, at det ikke er for Kjøbstædernes Skyld, at den anlægges, sjøndt ogsaa deres Interesser, som særlige Corporationer, have særligt Krav paa Lovgivningens Beskyttelse, men Kjøbstæderne ere Frugten af Landets Beskaf- fenhed og et uomstødigeligt Bevis for, at alle de øvrige Betingelser ere tilstede. Det er ikke tilfældigt, at der paa enkelte Steder er Kjøb-

stæder og paa andre ikke. De større Ansam- linger af Mennesker og Producter have ført det med sig, og for Landboerne, i Modsætning til Kjøbstæderne, blive Interesserne identiske, thi Kjøbstæderne ere jo skabte af deres Opland, og det Krav, som Landmanden har i saa Henseende, er at faae en god og let Communication med nærmeste Kjøbstad, hvor han skal bringe sine Varer hen og hente alle sine Fornødenheder. Det Spørgsmaal har jo for en stor Deel be- skjæftiget dem, der tidligere have haft med Sæ- gen at gjøre, og det har været mig umuligt at forstaae, hvorpaa man egentlig begrunder den Mening, at der skulde ligge en stor Fremtid i, hvad man har kaldt Gudenaabalen. Det er vist, at hvis der paa Njggen af Thyland fand- tes frugtbare Egne og Kjøbstæder, der manglede det store Gode af en Vandvei, vilde intet Men- neske falde paa at lægge Jernbanen til de Øyer, der havde Søtransport, men der, hvor Forbin- delsen var vanskelig, som jo altid ved Land- transporten. Men det er ikke Tilfældet, og jeg pñier ikke nogen Udsigt til, at det nogensinde eller i nogen Fremtid, som vi have at sørge for, vil kunne opstaae. Jeg kan nok tænke mig, at man vil lægge Jernbaner i øde og ubeboede Egne, hvis der f. Ex. fandtes mineralle Skatte, eller hvis der var uopdyrket Jord, som man kunde vente vilde blive opdyrket ved en lettere Communication. Men det er aabenbart, at dette ikke finder Sted med Gudenaabalen. Der er en temmelig ubetydelig Vandkraft — hvor- ved jeg forstaaer Vand, der har Fald og kan drive Anlæg — der er endeel Skove, for hvis Skyld det er hensigtsmæssigt, at man har søgt at seilbargjøre Gudenaalen; der er Torv og Sligt, men ingen Udsigt til hverken i Nutid eller Fremtid, at der vil kunne fremblomstre enten Agerbrug eller Industri eller overhovedet Noget, der kunde bære en Jernbane. Derimod er det vist, at den sydøstlige Deel af Thyland hører til den frugtbareste Deel af Thyland og er i Opkomst, og enten man seer hen til Thyland eller til Jernbanen, troer jeg, at man maa komme til det samme Resultat, og Differentien i Anlægscapitalen er langt under det, jeg havde tænkt mig tidligere. Den er i Virkeligheden den billigste Bane; thi hvad den vil koste mere i Anlægscapital er for Intet at regne imod det.